

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

3. Miejscowość

SICINY

1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI

2. Czas powstania

1289 r.; XVIII w.; XIX w.; pocz. XX w.

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

obszar wsi

5. Przynależność administracyjna

województwo dolnośląskie

powiat górowski

gmina Niechlów

6. Współrzędne geograficzne

N: 51°43'39", E: 16°25'39"

7. Użytkowanie obecne

mieszkalne
rolnicze

8. Stan zachowania

4

0 50 100m
Granica historycznego
układu ruralistycznego
Pomniejszenie bezskalowe

Mapa w skali 1:5000 w zał. nr 1.

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Nazwy: Ziche (1289), Sychicz (1309), Sychem (1313), Sycz (1326), Seitch (1791, 1830, 1845-1945)

Historia: Wieś o metryce średniowiecznej (pierwsze wzmianki – 1289 r.). Pierwszym znanym właścicielem dóbr w Sicinach był Graf Dirsicrajus von Zinche, kolejnym Stephan von Sychicz. W 1309 r. książę głogowski Henryk podarował majątek klasztorowi w Lubiążu. W Sicinach powstała prepozytura cysterska, która funkcjonowała do sekularyzacji w 1810 r. W l. 60-tych XVIII w. wśród mieszkańców wsi wymieniano 53 zagrodników, 12 wolnych zagrodników, 24 chałupników. W k. XVIII w. na terenie miejscowości odnotowano folwark, wolne dobra oraz szkołę i szpital. Wśród mieszkańców wsi wymieniano 27 wolnych, 39 omłockowych zagrodników, 27 chałupników. Po sekularyzacji dóbr klasztornych parafia stała się parafią diecezjalną, a majątek prepozytury przeszedł na własność państwa pruskiego. W 1812 r. stał się własnością pruskiej rodziny królewskiej. Z majątków w Sicinach, Tarpnie i Wronowie utworzono *Seitsch-Tarpen Herrschaft*. W l. 30-tych, 40-tych XIX w. na terenie Sicin odnotowano szkołę katolicką, browar, gorzelnię, cegielnię. Przed 1912 r. dobra zostały zakupione przez Carla Glika-Bötzow i do czasów II wojny światowej pozostały własnością tej rodziny. Do 1905 r. na terenie miejscowości odnotowywana była cegielnia.

Siciny są dużą wsią o układzie wielodrożnicy. W środkowej części miejscowości, po zach. stronie drogi głównej znajduje się, stanowiący dominantę przestrzenną w krajobrazie kulturowym miejscowości, zespół probostwa pocysterskiego. Przy drodze ulokowany jest zespół sakralny składający się z kościoła i cmentarza pochodzącego z II poł. XVIII w., otoczony osiemnastowiecznym murem. Obecny kościół parafialny pw. św. Marcina, wybudowany na miejscu średniowiecznej świątyni, wzniesiony został w I poł. XVIII w., w 1774 r. ukończono budowę wieży. Obiekt jest dominantą architektoniczną w sylwecie wsi. Na zach., za murem kościelnym posadowiony jest XVIII w. budynek prepozytury oraz folwark. Folwark, o zwartej zabudowie, zasadniczo rozplanowany jest wokół rozległego, czworobocznego dziedzińca. Przy płd.-zach. narożu majdanu usytuowane są obiekty tworzące dodatkowe, małe podwórze. Mieszkalna i gospodarcza zabudowa założenia pochodzi z XIX i pocz. XX w. Po płn. stronie zespołu znajduje się niewielki park z ogrodami gospodarczymi, obecnie zdegradowanymi.

Historyczną zabudowę wiejską tworzą, dość gęsto lokowane przy drogach zagrody (głównie we wsch. części wsi, przy drodze do Tarpna) oraz obiekty mieszkalne i gospodarcze, pochodzące z k. XIX, pocz. XX w. Są to budynki murowane o prostych, zwartych bryłach, opartych na rzutach wydłużonych prostokątów, kryte stromymi dachami dwuspadowymi, rzadziej naczółkowymi, z pokryciem z dachówki karpiówki w kolorze ceglonym matowym lub dachówki zakładkowej, o elewacjach wykończonych tynkiem lub ceglanych.

Historia cd., istniejące zagrożenia, postulaty konserwatorskie, bibliografia, źródła, materiały kartograficzne w zał. nr 2.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

mgr Beata Basa Miodyńska
sierpień 2024 r.